

อนุสาวรีย์: ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์
ประวัติศาสตร์ การเมืองและความสัมพันธ์
ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว
The Reflection of Identity, Historical,
Politics and Implication From Monuments
in Lao Peoples Democratic Republic

ไมสิง จันบุตรดี¹
Mysing Chanboutdy

¹ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

บทความเรื่อง อนุสาวรีย์: ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และ ความสัมพันธ์ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว มีจุดประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว 2) เพื่อศึกษาภาพสะท้อนของอนุสาวรีย์ ด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมืองและความสัมพันธ์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นหลักและวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นส่วนประกอบ เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและปฏิบัติการ แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วย ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม ทฤษฎีทางสุนทรียศาสตร์ และทฤษฎีสัญลักษณ์ นำเสนอ ผลการวิจัยด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ และประกอบภาพถ่าย จากการวิจัยพบว่า อนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นมีประวัติความเป็นมาที่มีการสร้างขึ้นมานานนับตั้งแต่สมัยเก่าหรือยุคหินใหญ่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มีการพัฒนาขึ้นในสมัยสังคมนิยม มีวัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อปกป้องผู้ตาย หรือเป็นอนุสรณ์ อภิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย มักสร้างเป็นผลงานออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป อาทิ ไหหิน หินตั้ง ตั้งหิน โรงหิน หลุมศพที่ก่อด้วยแท่นหิน โดยปรากฏอนุสาวรีย์ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ไหหินที่เชียงขวาง หินตั้งที่ซำเหนือ หินตั้งที่หลวงน้ำทา หินตั้งที่หลวงพระบาง รวมทั้งโรงศพหิน หรือหลุมศพหินที่พบตามถ้ำและภูเขาต่างๆ ในหลายแห่ง สมัยกลางพบว่า นิยมสร้างเป็นพระธาตุ หรือเจดีย์เป็นหลัก อาทิ พระธาตุของพระพุทเจ้า กษัตริย์ อาวาส รวมไปถึงธาตุที่สร้างอภิศส่วนกุศลให้กับพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย หรือผู้มีพระคุณที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ส่วนในสมัยปัจจุบัน ได้มีพัฒนาการการสร้างอนุสาวรีย์ให้เป็นรูปเหมือนของบุคคลสำคัญทั้งครั้งตัวและเต็มตัวมากขึ้น ซึ่งปรากฏอนุสาวรีย์อยู่ทางภาคเหนือ มี 67 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้าน

ประวัติศาสตร์ 1 แห่ง ด้านการเมือง 62 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์ 4 แห่ง ภาคกลาง มี 76 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ 5 แห่ง ด้านการเมือง 68 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์ 3 แห่ง และ ภาคใต้มี 33 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ ด้านการเมือง 31 แห่ง และด้านความสัมพันธ์ 2 แห่ง เท่านั้น

ส่วนภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นพบว่า ด้านอัตลักษณ์แสดงออกถึงความเรียบง่าย ชื่อ บริสุทธิ์ ด้านประวัติศาสตร์สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆ ที่อุดมไปด้วยชีวิตจิตใจจนบรรรมนิยมประเพณีวัฒนธรรมของชาติลาว ในยุคสมัยนั้นๆ ด้านการเมือง สะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้ การเปลี่ยนแปลง ด้านความสัมพันธ์สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือ ความสมัครสมานสามัคคี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชากรและความร่วมมือกับประเทศเวียดนามในการต่อสู้ เพื่อเป็นการดำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติของตนเอง

คำสำคัญ : อนุสาวรีย์ ภาพสะท้อน อัตลักษณ์

Abstract

The study of The Reflection of Identity, Historical, Politics and Implication from Monuments in Lao People's Democratic Republic aimed to find the history and background, current status, and reflection, identity, history, politics and implication of monuments in Laos. This qualitative study mainly used data collected via field study trips, and domestic and international literature as a component. The sample groups were key informants, casual informants, and general informants in Laos which were selected by purposive sampling. The tools used include survey, observation, interview, focused - group discussion and workshop. The data collected then was analyzed by using Structural

Functionalism, Theory of Aesthetics, and Theory of Symbolism. The study is presented in a descriptive analysis accompanying with photographs.

The study reveals that the monuments in Lao People's Democratic Republic were historically established since the Old Stone Age or Big Stone Age, which was the culture developed in period of tribe society. The monuments were constructed with an objective to protect the dead or as commemoration of good merits to the dead. The monuments were normally made in various styles and types, such as stone jars, stone stands, standing stones, and stone coffins and graves. These monuments were found in various areas, including stone jars found in Xieng Khouang, stone stands found in Chamnuat, standing stones in Luang Namtha, stone stands in Luang Prabang, stone coffins or stone graves found in caves and mountains. In the medieval age, it was found that the monuments were mostly constructed as a Phra That or stupa, such as Phra That or the relics of Buddha, kings, abbots, as well as those constructed as to dedicate merits to the spirits of those who had passed away, such as parents, grandparents or patrons. In these days, the monuments have been developed to construct as figures of important persons in both half and full body forms. There were total 67 monuments found in the northern Laos, including one of historical monument, 62 political monuments, and 4 implication (relation) monuments. In the central Laos, there were total 76 monuments found, consisted of 5 historical monuments, 68 political monuments, and 3 of implication monuments. In southern Laos, there were only 33 monuments found, including 31 political monuments and 2

implication monuments. In this study, the reflection of identity of monuments in Laos was simple, honest, and innocent, whereas the historical reflection was about the prosperity of visual arts in various periods which were rich of lives and tradition and culture of Lao in certain period of time. In the political reflection, it was found to be about fighting and changing of country's ruling system. In the reflection of implication of monuments in Laos, it was revealed about the cooperation and unity of fighting against the two nations as to maintain their nationhood.

Keywords: Monuments Reflection Identity

บทนำ

อนุสาวรีย์ หมายถึง ศิลปวัตถุที่สร้างขึ้นโดยมีชื่อกำกับหรือคำเรียก หรือ เหตุการณ์นั้นๆ ที่เกี่ยวข้อง กำกับไว้ เพื่อต้องการให้เกิดการรำลึกถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ต้องการให้ระลึกถึงวีระกษัตริย์ บรรพบุรุษ วีระชน เหล่าทหารที่เสียชีวิตในสงคราม และเพื่อใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์ถึง พื้นที่ หรือพิธีกรรม นอกจากนี้ยังใช้ประกอบเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับการเน้นย้ำให้เกิดการจดจำ แต่ในขณะเดียวกันกลับก่อให้เกิดความหลงลืมขึ้นในเวลาเดียวกันด้วย เช่น อนุสาวรีย์ที่เชิดชูชัยชนะ และ ความรักชาติ ก่อให้เกิดการชื่นชม ในสิ่งที่ได้กระทำไว้เพื่อมนุษยด้วยกัน (ธงชัย วินิจกุล, 1995) ประวัติการประดิษฐ์สร้างอนุสาวรีย์ นั้นมีทำสืบต่อกันเรื่อยมานับตั้งแต่ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงยุคสมัยในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ในการสร้างที่แฝงสัญลักษณ์ไว้ เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้เกิดจิตสำนึก เตือนความทรงจำ หรือเป็นอุทาหรณ์ ในการวางแผนของการดำเนินชีวิตบนโลกในยุคปัจจุบันและอนาคตที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อนุสาวรีย์ยังมีความสำคัญในการสะท้อนภาพของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ และพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ในยุคนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรือง ทางด้านทัศนศิลป์ในยุคสมัยต่างๆ ที่อุดมไปด้วยชีวิตจิตใจขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมของชาติตามยุคสมัย (สุเนตร โปธิสาน, 2000)

อนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวถือได้ว่าเป็นงานจิตรศิลป์แขนงหนึ่งที่ถูกจัดไว้ในหมวดหมู่งานทัศนศิลป์ประเภทประติมากรรมอันทรงคุณค่ายิ่ง สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคการปั้น หล่อและการแกะสลักทั้งดงาม โดยมีเนื้อหาที่แฝงไว้ด้วยสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงสอดประสานกันในทุกส่วนระหว่างการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ของคนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของช่างลาวที่ได้บรรจงออกแบบ สภาพแวดล้อม การดำรงชีวิต ในการต้อนรับต่อผู้ ความรู้สึกนึกคิด ต่อความเชื่อ ในลัทธิปรัชญาหรือศาสนา รื่นเริงบันเทิงใจ เพื่อคายความทุกข์ยากของชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงพื้นฐานทางด้านศิลปะ และวัฒนธรรม ของตนไว้เป็นอย่างดี จึงทำให้อนุสาวรีย์ลาวมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีประวัติการปลูกสร้างมาอย่างยาวนาน ซึ่งปรากฏอยู่ในที่ต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลในพื้นที่พบว่ามีอนุสาวรีย์ที่ปรากฏตามพื้นที่โดยอาศัยการแบ่งตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

อนุสาวรีย์ภาคเหนือของ สปป.ลาว มี 7 แขวงมีอนุสาวรีย์ ทั้งหมด 67 แห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นอนุสาวรีย์ทางด้านการเมือง 62 แห่งโดยเฉพาะแม่อนุสาวรีย์ ท่านประธานไกสอน พมวิหาน เป็นอนุสาวรีย์แบบครึ่งตัว มีถึง 60 แห่ง และมีอนุสาวรีย์ท่านประธานสุพานวง 2 แห่ง อนุสาวรีย์ด้านความสัมพันธ์ 4 แห่ง และด้านประวัติศาสตร์ มีเพียงแต่ 1 แห่ง เช่น อนุสาวรีย์เจ้าศรีสว่างวงศ์

อนุสาวรีย์ภาคกลางของ สปป.ลาว มี 6 แขวงมีอนุสาวรีย์ ทั้งหมด 76 แห่ง อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ มี 5 แห่ง เช่น อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าจัมมหาราช อนุสาวรีย์เจ้าไชยเชษฐาธิราช มี 2 แห่ง ได้แก่ อนุสาวรีย์เจ้านองค์ และอนุสาวรีย์เจ้าศรีสว่างวงศ์

อนุสาวรีย์ภาคใต้ของ สปป.ลาว มี 4 แขวง มีอนุสาวรีย์ทั้งหมด 33 แห่ง อนุสาวรีย์ด้านกานเมือง มี 31 แห่ง และอนุสาวรีย์ด้านความสัมพันธ์ 1 แห่ง

อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ได้กำหนดเอาอนุสาวรีย์เกี่ยวกับกษัตริย์ อนุสาวรีย์ด้านการเมืองได้กำหนดเอาอนุสาวรีย์ผู้นำ และอนุสาวรีย์นักรบนิรนาม และอนุสาวรีย์ป้าชานักรบที่เสียชีวิตในการรบต่างๆ และอนุสาวรีย์ทางความสัมพันธ์ ได้แก่ อนุสาวรีย์ร่วมสู้รบของทหารอาสาสมัครลาว-เวียดนาม

ภาพประกอบที่ 1 อนุสาวรีย์พระเจ้าฟ้างุ้ม เมืองสีโคตตะบอง นครหลวงเวียงจันทน์

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักฐานที่กล่าวมานั้นทำให้สะท้อนถึงถึงผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากรูปแบบแต่ละยุคสมัย ซึ่งในแต่ละภาคที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของตน ซึ่งส่งผลและมีอิทธิพลต่อการสร้างอนุสาวรีย์ จากที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของอนุสาวรีย์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. เพื่อศึกษาภาพสะท้อนของอนุสาวรีย์ ด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

งานวิจัยเรื่อง อนุสาวรีย์: ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว เป็นการ ศึกษาด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็น มา สภาพปัจจุบัน ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ของอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีขอบเขตพื้นที่ วิจัยประกอบด้วย ภาคเหนือ 7 แขวง ได้แก่ แขวงหลวงพระบาง 2) แขวงอุดมไซ 3) แขวงหลวงน้ำทา 4) แขวงบ่อแก้ว 5) แขวงผังสาลี 6) แขวงหัวพัน 7) แขวงไชยเซบูลี ภาคกลาง 6 แขวง ได้แก่ นครหลวงเวียงจันทน์ 2) แขวงเวียงจันทน์ 3) แขวงเชียงขวาง 4) บอลิคำไซ 5) แขวงคำม่วน 6) แขวง สะวันนะเขต และภาคใต้ 4 แขวง ได้แก่ 1) แขวงจำปาสัก 2) แขวงอัตตะปือ 3) แขวงเซกอง 4) แขวงสาละวัน โดยมีประชากร และกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย กลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้ปฏิบัติ และกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง โดยการ เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบ สัมภาษณ์ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ตาม กรอบแนวคิดด้านวัฒนธรรม แนวคิดด้านเมือง การปกครอง และทฤษฎีโครงสร้าง หน้าที่ ทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ ทฤษฎีสัญลักษณ์ นำเสนอโดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ ประกอบภาพถ่าย

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง อนุสาวรีย์: ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว พบว่า

1. ความเป็นมาของอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่าอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นมีประวัติความเป็นมาว่ามีการสร้างขึ้นมานานนับตั้งแต่สมัยยุคเก่าหรือยุคหินใหญ่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรม

ที่มีการพัฒนาขึ้นในสมัยสังคมนตรี มีวัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อสรรเสริญผู้ตาย หรือเป็นอนุสรณ์ อุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย มักสร้างเป็นผลงานออกมาในรูปแบบที่ แตกต่างกันไป อาทิ ไหหิน หินตั้ง ตั้งหิน โรงหิน หลุมศพที่ก่อด้วยแท่นหิน โดย ปรากฏอนุสาวรีย์ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ไหหินที่เชียงขวาง หินตั้งที่ซาเหนือ หินตั้งที่ หลวงน้ำทา หินตั้งที่หลวงพระบาง รวมทั้งโรงศพหิน หรือหลุมศพหินที่พบตามถ้ำ และภูเขาต่างๆ ในหลายแห่ง สมัยกลางพบว่า นิยมสร้างเป็นพระธาตุ หรือเจดีย์เป็น หลัก อาทิ พระธาตุของพระพุทธเจ้า กษัตริย์ อาวาส รวมไปถึงธาตุที่สร้างอุทิศส่วน กุศลให้กับพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย หรือผู้ที่มีพระคุณที่ได้ล่วงลับไปแล้ว ภายหลังประเทศ ลาวได้รับเอกราช ในวันที่ 2 ธันวาคม ปี ค.ศ.1975 การสร้างอนุสาวรีย์ ได้มี พัฒนาการการสร้างอนุสาวรีย์ให้เป็นรูปเหมือนของบุคคลสำคัญทั้งครั้งตัวและเต็ม ตัวมากขึ้น ประกอบด้วยอนุสาวรีย์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ เช่น อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าจัม เจ้าไชยเชษฐาธิราช เจ้าอนุวงศ์ อนุสาวรีย์ท่านโกสอนพรมิหวน อนุสาวรีย์นักรบนิรนาม และอนุสาวรีย์ร่วมสู้รบของ ทหารอาสาสมัครลาว-เวียตนาม เป็นต้น

จากประวัติความเป็นมาข้างต้นทำให้เห็นได้ว่าการสร้างอนุสาวรีย์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวนั้นเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อ ยกย่อง สรรเสริญผู้ตาย หรือเป็นอนุสรณ์ อุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย มักสร้างเป็นผล งานออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามความเชื่อในแต่ละยุคสมัยถือได้ว่าเป็น บ่อเกิดแห่งศิลปวัฒนธรรมและประเพณีนิยมในการสร้างในสมัยต่อมาจนถึงปัจจุบัน สภาพปัจจุบัน ซึ่งปรากฏอนุสาวรีย์เป็นรูปเหมือนของบุคคลมากขึ้น ปรากฏอยู่ทาง ภาคเหนือ มี 67 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ 1 แห่ง ด้าน การเมือง 62 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์(เกี่ยวข้อง) 4 แห่ง ภาคกลางมี 76 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ 5 แห่ง ด้านการเมือง 68 แห่ง และ ด้าน ความสัมพันธ์ 3 แห่ง และภาคใต้มี 33 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านการเมือง 31 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์ 2 แห่ง เท่านั้น

จากการศึกษาอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำให้ผู้วิจัยพบว่ามีบริบททางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา วัฒนธรรมตลอดจน ความเป็นอยู่ในแต่ละยุคสมัยของประชาชนลาว มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้ช่างนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์อนุสาวรีย์ในรูปแบบต่างๆ มีคุณค่าทางด้านสุนทรียภาพ และคติสัญลักษณ์ซึ่งสะท้อนถึงด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

2. ภาพสะท้อนของอนุสาวรีย์ ด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และความสัมพันธ์ใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ภาพประกอบที่ 2 อนุสาวรีย์พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช

2.1 ภาพสะท้อนของอนุสาวรีย์ด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ พบว่ามีอนุสาวรีย์วีรกะษัตริย์ลาว (เจ้าชีวิตลาว) เช่น อนุสาวรีย์ เจ้าฟ้าจ๋มมหาราช อนุสาวรีย์ เจ้าไชยเชษฐาธิราช อนุสาวรีย์ พระยาสิโคตรบอง อนุสาวรีย์เจ้าอาณูวงศ์ เป็นต้น อนุสาวรีย์ดังกล่าวได้สะท้อนด้านอัตลักษณ์ ด้านประวัติศาสตร์ ให้เห็นอัตลักษณ์อยู่ 12 ประการ อาทิ การได้สร้างคุณงามความดี การสร้างผลประโยชน์อันใหญ่หลวงให้แก่ประเทศชาติ ทั้งทางด้านปกครอง สังคม และ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ที่ได้ทรงอนุรักษ์ ส่งเสริม และได้ทำการสืบทอดกันมาถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังได้สะท้อนทาง

ด้านคติความเชื่อ และพิธีกรรมทางศาสนา พิธีทางการเมือง ที่มีต่อการสร้างอนุสาวรีย์ดังกล่าว มวลชนทุกชั้นคนในสังคมต่างก็ให้ความสนใจเคารพนับถือและรำลึกถึงบุญคุณความดีของวีระกษัตริย์ลาว เช่น เจ้าไชยเชษฐาธิราช โดยทุกๆ วันพระตรงกับวันขึ้น 5 ค่ำ 8 ค่ำ 15 ค่ำ และ บุญมัสการพระธาตุหลวงในแต่ละปีจะมีประชาชนชนเผ่า (บรรดาเผ่า) เข้ากราบไหว้ ด้วยเครื่องดอกไม้ธูปเทียน ชันห้า ชันแปด ชันหมากเบ็ง และ ผลไม้ พาหวานเพื่อมาบูชาถวายให้แก่พระองค์ เป็นต้น

2.2 ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ การเมือง

ภาพประกอบที่ 3 อนุสาวรีย์ ท่านโกสอน พรมิวิหาน

อนุสาวรีย์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางการเมืองพบว่า ในสปปลาว มีอนุสาวรีย์ท่านโกสอน พรมิวิหาน ท่านสุพานวงค์ เจ้าชีวิตสีสว่างวงศ์ อนุสาวรีย์ท่าน ฉ็อง มาริ โอกุสต์ ปาวีผู้บัญชาการทหารสูงสุดของฝรั่งเศส อนุสาวรีย์ย่นกรบนิรนาม อนุสาวรีย์ทันภาพกรรมกรชาวนา และ อนุสาวรีย์โคกนาฎกรรมถ้ำปิ๋ว อนุสาวรีย์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงประวัติการต่อสู้กู้ชาติ ซึ่งผ่านขบวนการต่อต้านกับล่าเมืองขึ้นของฝรั่งเศส ในระหว่างปี ค.ศ.1945-1954 เป็นต้นมา แล้วต่อใส่การต่อสู้ต้านพวกล่าเมืองขึ้นแบบใหม่จักรพรรดิอเมริกา ในระหว่างปี ค.ศ.1954-1973 เพื่อปลดปล่อยออกจากแอกปกครองของต่างชาติ กอบกู้เอาเอกราช ปลดปล่อยประเทศ และ สร้างตั้งระบอบใหม่คือ ระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน

ลาวขึ้น ในปี ค.ศ.1975 รวมทั้งการปกป้องรักษาสร้างพัฒนาประเทศชาติถึงปัจจุบัน ซึ่งได้สะท้อนถึงความก้าวหน้าทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมนิยมที่ละก้าวอย่างหนักแน่น

2.3 ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ด้านความสัมพันธ์

ภาพประกอบที่ 4 อนุสาวรีย์ ประวัติศาสตร์กองทัพ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อนุสาวรีย์ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ความสัมพันธ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นการร่วมมือความสมัครสมานสามัคคีระหว่างคนในชาติ และระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พบว่า มีอนุสาวรีย์ แก้วหลักเมือง แขวงหัวพันที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ.2007 ที่สะท้อนให้เห็นสมัครสมานสามัคคีของประชาชนบันดาเผ่า (ชนเผ่า) มีเชื้อสายใน ขบวนการต่อสู้ต้านพวกล่าเมืองขึ้นแบบเก่าและใหม่ที่เริ่มจากครองราชวงศ์ ที่ตาแสง ลาวุ่งแขวงหัวพันแต่ปี ค.ศ.1945-1974 และการสร้างและพัฒนาประเทศชาติแต่ปี ค.ศ. 1975 ถึงปัจจุบัน อนุสาวรีย์กรรมกรชาวนา ที่สร้างขึ้นสามแห่งคือ ที่หอพิพิธภัณฑสถานกองทัพปลดปล่อยประชาชนลาวที่กระทรวงป้องกันประเทศ โพนเค็ง นครหลวงเวียงจันทน์ แห่งที่สี่ตั้งอยู่กองบัญชาการทหารแขวงหลวงพระบาง และ แห่งที่สามตั้งอยู่สะโสมอนเมืองเวียงไซแขวงหัวพัน อนุสาวรีย์เหล่านี้ได้สะท้อนให้

เห็นความสามัคคีของคนภายในชาติ เช่น ทหาร กรรมกร และชาวนา ซึ่งเป็นตัวแทนของแก่ทุกชั้นคนในสังคม ในการเป็นตัวตั้งในการรวบรวมให้มีความสามัคคี ทำการปฏิวัติชาติ ประชาธิปไตย และภารกิจปกป้องรักษาพัฒนาประเทศชาติจนถึงปัจจุบัน และอนุสาวรีย์ร่วมสู้รบของทหารอาสาสมัครลาว-เวียตนาม นั้นเป็นภาพสะท้อนทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างคนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียตนามซึ่งมีความหมายความสำคัญในการให้ร่วมมือความสมัครสมานสามัคคีและความช่วยเหลือด้านต่างๆในการสู้รบกับฝรั่งเศสนับแต่สมัยล่าเมืองขึ้นฝรั่งเศสเข้ามารุกรานยึดครองอินโดจีนแต่ปี ค.ศ.1945-1954 เป็นต้นมา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง อนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นมีประวัติความเป็นมา ว่ามีการสร้างขึ้นมานานนับตั้งแต่ยุคสมัยเก่าหรือยุคหินใหญ่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่มีการพัฒนาขึ้นในสมัยสังคมชนเผ่า มีวัตถุประสงค์ในการสร้างเพื่อสรรเสริญ ยกย่องผู้ตาย หรือเป็นอนุสรณ์ อุกิเศษส่วนกุศลให้แก่ผู้ตาย มักสร้างเป็นผลงานออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามความเชื่อแต่ละยุคสมัย อาทิ ไหหิน หินตั้ง ตั้งหิน โรงหิน หลุมศพที่ก่อด้วยแท่นหิน โดยปรากฏอนุสาวรีย์ในหลายพื้นที่ ได้แก่ ไหหินที่เชียงขวาง หินตั้งที่ข้าเหนือ หินตั้งที่หลวงน้ำทา หินตั้งที่หลวงพระบาง รวมทั้งโรงศพหิน หรือหลุมศพหินที่พบตามถ้ำและภูเขาต่างๆ ในหลายแห่ง สมัยกลางพบว่า นิยมสร้างเป็นพระธาตุ หรือเจดีย์เป็นหลัก อาทิ พระธาตุของพระพุทธเจ้า กษัตริย์ เจ้าอาวาส รวมไปถึงธาตุที่สร้างอุทิศส่วนกุศลให้กับพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย หรือผู้มีพระคุณที่ได้ล่วงลับไปแล้ว

ส่วนในสมัยปัจจุบันได้มีพัฒนาการการสร้างอนุสาวรีย์ให้เป็นรูปเหมือนของบุคคลสำคัญทั้งครั้งตัวและเต็มตัวมากขึ้น ซึ่งปรากฏอนุสาวรีย์อยู่ทางภาคเหนือมี 67 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ 1 แห่ง ด้านการเมือง 62 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์(เกี่ยวข้อ) 4 แห่ง ภาคกลาง มี 76 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ด้านประวัติศาสตร์ 5 แห่ง ด้านการเมือง 68 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์

3 แห่ง และ ภาคใต้มี 33 แห่ง ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ ด้านการเมือง 31 แห่ง และ ด้านความสัมพันธ์ 2 แห่ง เท่านั้น

ส่วนภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง และ ความสัมพันธ์ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว นั้นพบว่า อนุสาวรีย์สะท้อนด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นอนุสาวรีย์ที่สร้างเกี่ยวกับวีระกษัตริย์ (เจ้าชีวิตลาว) ได้แก่ อนุสาวรีย์เจ้าฟ้าผู้มหาราช อนุสาวรีย์เจ้าไชยเชษฐาธิราช อนุสาวรีย์พระยา สีโคตรบอง อนุสาวรีย์เจ้าอาววงค์ สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ 12 ประการ ซึ่งเป็น อนุสาวรีย์ก่อให้เกิดความสำนึกในพระหากรุณาธิคุณที่ทุกพระองค์ทรงได้สร้างไว้ให้ กับชาติลาว ทั้งทางด้านการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมลาว จนเป็น แนวประเพณีที่ได้สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

อนุสาวรีย์ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์การเมืองนั้น พบว่า มีอนุสาวรีย์ท่าน ไกสอน พรหมวิหาน ท่านสุพานวง อนุสาวรีย์ท่าน ฉ็อง มารี โอกุสต์ ปา อนุสาวรีย์ เจ้าสีสะหว่างวงค์ อนุสาวรีย์นักรบนิรนาม กรรมกรชาวนา และ อนุสาวรีย์โคกอนาฏ กรรมถ้ำปิว อนุสาวรีย์ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึง ความเป็นวีรบุรุษที่มี ประวัติศาสตร์การต่อสู้ชาติ ซึ่งผ่านขบวนการต่อต้านกับล่าเมืองขึ้นฝรั่งเศส ในระหว่างปี ค.ศ. 1945-1954 เป็นต้นมา และการต่อสู้ด้านพวกล่าเมืองขึ้นแบบใหม่ จักรพรรดิอเมริกา ในระหว่างปี ค.ศ. 1954-1973 เพื่อปลดปล่อยออกจากภายใต้ การปกครองของต่างชาติ (ปลดแอก) กอบกู้เอกราช ปลดปล่อยประเทศ และ สร้างตั้งระบอบใหม่คือ ระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้น ในปี ค.ศ. 1975 และ ปกปักษ์รักษาสร้างพัฒนาประเทศชาติถึงปัจจุบัน ซึ่งได้มีความก้าวหน้า ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม เพื่อก้าวเข้าสู่สังคมนิยมที่ละก้าวอย่างหนัก แน่น

อนุสาวรีย์ทันหะภาพกรรมกรชาวนา ที่สร้างขึ้น 3 แห่งคือ ที่หอพิพิธภัณฑ์ กองทัปลดปล่อยประชาชนลาวที่กระทรวงป้องกันประเทศ โพนเค็ง นครหลวง เวียงจันทน์ แห่งที่สอง ตั้งอยู่กองบัญชาการทหารแขวงหลวงพระบาง และ แห่งที่ สามตั้งอยู่สโมสรเมืองเวียงไซแขวงหัวพัน บันดาอนุสาวรีย์เหล่านี้ได้สะท้อนให้เห็น

ความสามัคคีคนภายในชาติ เช่น ทหาร กรรมกร และชาวนา เป็นตัวแทนให้แก่ทุกชั้นคนในสังคม ในการเข้าร่วมสามัคคี ทำการปฏิวัติชาติ ประชาธิปไตย และภารกิจปกป้องรักษาพัฒนาประเทศชาติจนถึงปัจจุบัน

อนุสาวรีย์ภาพสะท้อนด้านอัตลักษณ์ความสัมพันธ์ (การประสานความร่วมมือสามัคคีระหว่างคนในชาติ นั้น พบว่า มีอนุสาวรีย์แก้วหลักเมือง แขวงหัวพัน ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ.2007 ที่สะท้อนให้เห็นความสามัคคีของประชาชนชนเผ่า (บันดาเผ่า) ที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการต่อสู้ด้านพวกล่าเมืองขึ้นแบบเก่าและใหม่ที่เริ่มจากกองราชวงศ์ ที่ตาแสงลาฮุงแขวงหัวพันตั้งแต่ปี ค.ศ.1945-1974 และสร้างชาติพัฒนาประเทศชาติแต่ปี ค.ศ. 1975 ถึงปัจจุบัน ส่วนอนุสาวรีย์ภาพสะท้อนทางด้านความสัมพันธ์พัวพันระหว่างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามนั้น พบว่า มีอนุสาวรีย์ร่วมสู้รบของทหารอาสาสมัครลาว-เวียดนาม ซึ่งความหมายต่อความสำคัญต่อความสามัคคีสู้รบลาวเวียดนามนับแต่สมัยล่าเมืองขึ้นฝรั่งเข้ามารุกรานยึดครองอินโดจีนแต่ปี ค.ศ.1945-1954 เป็นต้นมา

จากที่กล่าวมาทำให้เห็นได้ว่าอนุสาวรีย์มีส่วนสำคัญสามารถสะท้อนภาพด้านอัตลักษณ์ ประวัติศาสตร์ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและความสัมพันธ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตั้งแต่อดีตจนมาถึงปัจจุบันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีส่วนสำคัญในการทำให้สมาชิกในสังคมมีกิจกรรมร่วมกันก่อให้เกิดโครงสร้างหน้าที่ของสังคมลาวที่เกิดขึ้น และยังเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างและการแสดงความเคารพ ความศรัทธา จึงถือได้ว่าอนุสาวรีย์เป็นเครื่องมือหนึ่งของการปกครองเพื่อเหนี่ยวรั้งให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขตลอดไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องอนุสาวรีย์ในลาวซึ่งถือว่าเป็นงานศิลปกรรมประเภทหนึ่งซึ่งจัดอยู่ในประเภทงานประติมากรรมที่เกิดจากการประดิษฐ์สร้างจากกลุ่มช่างที่ได้ผ่านประสบการณ์ และผ่านการศึกษามาจากหลากหลายสถาบันก่อให้เกิดรูป

แบบต่างๆ ส่งผลต่อจิตใจผู้ชมทำให้คุณค่าทางสุนทรียภาพ อนุสาวรีย์ในสปป.ลาว ทางด้านสุนทรียภาพที่เห็นได้ชัดคือรูปแบบของงานและเรื่องราวที่สะท้อนออกมา เป็นรูปแบบเหมือนจริงซึ่งลักษณะดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับ แนวคิดของ อริสโตเติล (Aristotle) ที่ว่า “ความงาม ความสะเทือนใจ เป็นความรู้สึกทางการรับรู้” (Sense Perception) ของมนุษย์ ที่ยังคงเชื่อว่า ศิลปะคือการเลียนแบบ และสิ่งที่มีอยู่ในโลกมนุษย์เป็นแบบของสรรพสิ่งทั้งหลายที่ไม่พ้นวิสัยการรับรู้ของมนุษย์ สอดคล้องกับ แนวคิดของกลุ่มโซคราติส ที่ถือเอาความกลมกลืนของรูปแบบและการกระทำสิ่งนั้นๆ บรรลุวัตถุประสงค์เป็นเกณฑ์ในการวัด ซึ่งเกณฑ์การตัดสินความงามจึงเป็นแบบสัมพัทธ์นิยม (Relativism) แนวคิดทั้งสองดังกล่าวจึงตรงกับแนวคิดแบบสัมพัทธ์นิยมในยุคปัจจุบันนั่นเอง (ภคกนก รัตนวราภรณ์, 2552) การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ยึดเรื่องราวของปรากฏการณ์ในประเทศเป็นแนวทางที่มีผู้ชมเป็นแกนกลาง เน้นการเป็นกระบวนการ หรือการเป็นสื่อกลางทำให้อนุสาวรีย์มีบทบาทที่คอยทำหน้าที่ เป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งในตัวผู้ชม การพิจารณาคุณค่าของงานศิลปะ จะพิจารณาตามระดับที่ผลงานศิลปะจะสามารถสร้างความพึงพอใจ และความรู้สึกหนึ่งในตัวผู้ชมหรือประสิทธิภาพของงานศิลปะในการให้สาระความรู้แก่ผู้ชม ซึ่งสามารถใช้เป็นหลัก หรือแนวทางในการประเมินคุณค่าของงานศิลปะได้เป็นอย่างดีคือการสร้างอนุสาวรีย์ในลาวยังเป็นการสร้างสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่มีความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่แฝงไว้ด้วยสัญลักษณ์ในระดับวัฒนธรรมของลาว ซึ่งเป็นการตีความหมายของสัญลักษณ์โดยเป็นระดับที่พวกเขาปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับ อารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้และคุณค่าทางวัฒนธรรมของเขา รูปสัญลักษณ์ดังกล่าวจึงมีความหมายอยู่ในตัวของมันเอง ซึ่งช่างได้สื่อให้เห็นถึงแนวคิด แนวปฏิบัติ และคติความเชื่อต่างๆทำให้ภาพเหล่านั้นถูกปลูกฝังเข้ามาในจิตสำนึกของคนในชาติรวมทั้งชาติพันธุ์อื่นๆไว้อย่างแนบแน่นทำให้คนในสังคม เกิดการยอมรับในที่สุด เป็นการสร้างการยอมรับในเบื้องต้นของคนลาวโดยอาศัยสิ่งที่มีลักษณะเป็น รูปปั้น หล่อและการแกะสลักมาเป็นสื่อสัญลักษณ์ เพื่อให้ผู้ชมได้มีคติเตือนใจซึ่งเป็นสัญลักษณ์หนึ่ง

ที่สามารถใช้แทนภาษาพูด เขียนซึ่งมีนัยสำคัญหนึ่งที่ซ่อนไว้ และยังสามารถครอบคลุมสังคมได้ทั้งในรูปธรรม และนามธรรม สอดคล้องกับ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2552) ได้กล่าวถึงทฤษฎีสัญลักษณ์สัมพันธ์ ของเจอร์จ เฮร์เบิร์ต มีดด์ (George Herbert Mead), เฮร์เบิร์ต บลูเมอร์ (Herbert Blumer) และเออร์วิง กอฟฟ์แมน (Erving Goffman) ซึ่งได้เน้นถึงการกระทำระหว่างกันของบุคคลในสังคม เนื่องมาจากสัญลักษณ์ โดยเฉพาะภาษาเป็นสื่อการติดต่อที่สำคัญที่สุดที่ทำให้มนุษย์มีความผูกพันและสัมพันธ์กันจนสร้างเป็นระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆในสังคมทำให้สังคมมีการจัดระเบียบขึ้นสัญลักษณ์นั้นครอบคลุมสังคมในลักษณะที่กว้างมากทั้งในรูปธรรม อาจเป็นวัตถุ การกระทำเหตุการณ์ ความสัมพันธ์ แต่ทั้งหมดนั้นจะทำหน้าที่เป็นพาหะแห่งความสำนึก คือเป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรม โดยเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา แต่สิ่งนั้นมีอยู่จริงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน และนำมาให้เห็นเป็นรูปธรรมมีลักษณะเด่น 3 ประการคือ ประการแรกสัญลักษณ์ทางศาสนาพลังความรู้สึก (Mood) บางอย่างที่เกิดการนำเอาเหตุผลกับอารมณ์ความรู้สึกมาผนวกเข้าด้วยกัน ในส่วนที่เป็นเหตุผลนั้นเป็นการให้อธิบายชุดหนึ่ง ในที่นี้ขอใช้คำว่าโลกทัศน์ (World View) แทนสัญลักษณ์จึงให้สิ่งที่กระตุ้นอารมณ์และสิ่งให้อธิบายเหตุผล ดังนั้นทั้งสองส่วนนี้จะส่งเสริมซึ่งกันและกัน ประการที่สองมีแบบแผนบางอย่างของการเกิด และดำรงอยู่ในสังคมสัญลักษณ์เป็นทั้งเหตุและผลในเวลาเดียวกัน คือเป็นทั้งแม่แบบที่ก่อให้เกิดบรรยากาศทางความรู้สึกและโลกทัศน์ในสังคม และเป็นสิ่งหล่อหลอมออกมาจากบรรยากาศทางความรู้สึกและโลกทัศน์นั้นด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาครั้งเดียวแล้วใช้อยู่ตลอดไป เป็นสิ่งที่เคลื่อนไหวได้ต่อกับสังคมตลอดเวลา ประการที่สาม คือ สัญลักษณ์มีแบบแผนการปฏิบัติ ที่ทำให้เกิดการยอมรับ เห็นคล้อยตามและเกิดศรัทธา แบบแผนความโดดเด่นที่ การที่คนในสังคมจะยอมรับความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มักจะไม่ใช่การคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล แต่เป็นการสร้างการยอมรับในเบื้องต้นโดยอาศัยสิ่งที่มีลักษณะเป็นภาพไม่ว่าจะเป็นอนุสาวรีย์ รูปปั้น พระพุทธรูป อาคาร ภาพ ที่ใช้สืบทอดกันมาเป็นประเพณี นอกจากนั้นยังมีกระบวนการต่างๆ เช่น คำพูด การสวด

พิธีกรรม และวิถีชีวิต ทำให้ภาพเหล่านั้นถูกปลูกฝังเข้ามาในจิตสำนึกของคนอย่างแนบแน่นทำให้คนในสังคมเกิดการยอมรับในที่สุด

ส่วนการแสดงความเคารพต่ออนุสาวรีย์ต่างๆ ในลาวจึงเป็นการกระทำกิจกรรมระหว่างกันเป็นการผสมผสานความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้เกิดที่ได้ปฏิบัติร่วมกัน เป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบรรพชนจนกลายเป็นประเพณีและวัฒนธรรมทางสังคมลาวที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการสร้างอนุสาวรีย์ในลาวนับได้ว่าเป็นศิลปวัฒนธรรมหนึ่งที่มีส่วนสำคัญที่สามารถทำให้สมาชิกของสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างภาคภูมิใจ อันหมายถึงสังคมลาวมีโครงสร้างที่คตินั้นเอง สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม ของกองต์ (Comte August) สเปนเซอร์ (Spencer Herbert) และ เดอร์คไฮม์ (Durkheim Emile) เดวิส (Davis Kingsley) เอเบอร์ดี (Aber Davis) และ พาร์สันส์ (Parsons Talcott) ที่ว่าสังคมต้องมีโครงสร้างที่ดีเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีเอกภาพ องค์ประกอบต่างๆ ในโครงสร้างเพื่อเอื้ออำนวยระหว่างกันตามวิถีที่ควรจะเป็น เพื่อรักษาคุณภาพของระบบส่วนรวมดังนั้นขนบธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมควรมีหน้าที่เป็นสื่อกลางให้สมาชิกในสังคมสามารถปรับตัวจนเข้าสภาพแวดล้อมได้ ควรทำหน้าที่เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงสมาชิกในสังคม ให้เข้ามาทำงาน ทำกิจกรรมทางสังคมอย่างมีเสถียรภาพโครงสร้างทางสังคมว่า โครงสร้างทางสังคม คือสายใยแห่งความสัมพันธ์ของคนในสังคม และสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ โครงสร้างทางสังคมจะได้มาจากการกระทำระหว่างกันทางสังคมจากบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของพฤติกรรม ซึ่งแยกการกระทำต่อกันทางสังคมออกเป็นหมวดหมู่ตามกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน ดังเช่น กิจกรรมหมวดเศรษฐกิจ การเมือง ครอบครัว ศาสนาและนันทนาการ ความสัมพันธ์ในกลุ่มกิจกรรมแต่ละประเภทนี้ เรียกได้ว่าเป็นสถาบันทางสังคม ซึ่งสถาบันเหล่านี้จะมีความเกี่ยวข้องกันและกัน อันหมายถึงการประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างทางสังคม องค์ประกอบในโครงสร้างของสังคมนี้องค์เป็นวัฒนธรรมที่จะทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกในสังคมนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 ควรนำสัญลักษณ์ของอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ศิลปะประเภทอื่นๆ อาทิ จิตรกรรม ภาพพิมพ์ สื่อผสม ตลอดจนนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ ให้มีคุณภาพ และรูปแบบอันหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมโลกาภิวัตน์ต่อไป

1.2 ภาครัฐควรนำองค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อถ่ายทอดต่อสังคมได้ทั่วโลก ซึ่งแสดงออกในด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติได้เป็นอย่างดี ทั้งยังเป็นการปลูกจิตสำนึกให้รู้จักหวงแหนและอนุรักษ์มรดกของชาติ-โลกให้คงดำรงอยู่ตลอดไป

1.3 สถาบันที่เกี่ยวกับการศึกษาควรนำไปพัฒนาหรือบูรณาการด้านหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่นและความต้องการของนักเรียน นักศึกษา ประชาชน ผู้ที่สนใจทั่วไปในระดับการศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการออกแบบ และเทคนิคสร้างสรรค์อนุสาวรีย์ซึ่งนับว่าเป็นงานประติมากรรมประเภทหนึ่งที่ได้รวมเอาองค์ความรู้หลายๆ ด้านไว้ด้วยกัน อาทิ การปั้น การหล่อและการแกะสลัก ทั้งนี้เพื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนในกลุ่มประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนในอนาคตต่อไป

1.4 ภาครัฐควรนำเอารูปแบบอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวไปเป็นแนวทางในการพัฒนาออกแบบรูปแบบอนุสาวรีย์ในสถาบันต่างๆ ทั้งที่เป็นหน่วยงานของทางราชการหรือเอกชนให้มีความสอดคล้องกับภูมิทัศน์ เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ก่อให้เกิดความภูมิใจและเป็นการปลูกจิตสำนึกให้รู้จักรักชาติของอนุชนรุ่นหลังต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยในเชิงเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบอนุสาวรีย์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับรูปแบบอนุสาวรีย์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน หรือกลุ่มสมาชิกในแต่ละทวีป เพื่อจะได้ทราบถึงความ

เหมือนความแตกต่างและการส่งอิทธิพลต่อกันอันสะท้อนให้เห็นภาพวิถีการดำรงชีวิตความสัมพันธ์ด้านต่างๆ ของคนในแต่ละยุคให้เด่นชัดมากขึ้น แล้วนำผลการศึกษาที่เป็นสัญลักษณ์ที่ได้จากอนุสาวรีย์ไปสร้างสรรค์เป็นผลงานในรูปแบบใหม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี และเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศกับการพัฒนาในด้านการออกแบบเชิงธุรกิจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ภคกนก รัตนวราภรณ์. (2552). การศึกษาความหมายและสุนทรียภาพของ **พระพุทธรูปภูมิมาสุโขทัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซ็นจอนด์.
- ธงชัย วินิจกุล. (1995). “การเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของอดีต: ประวัติศาสตร์ใหม่ในประเทศไทยหลัง ๑๔ ตุลาคม”
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2552) . การศึกษาสังคมและวัฒนธรรม แนวคิด วิถีวิทยา **และทฤษฎี**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนทร โพธิสาน. (2000). **ประวัติศาสตร์ลาว (ศึกดาบรพ-ปัจจุบัน)**. กระทรวง แกล่งข่าวและวัฒนธรรม. นครหลวงเวียงจันทน์ : โรงพิมพ์แห่งรัฐ.